

2024-02-29

Jämställdhetsmyndigheten

info@jamstalldhetsmyndigheten.se

Diarienummer: ALLM 2024/15

Utbildningsdepartementet

u.remissvar@regeringskansliet.se

anders.borgstrom@regeringskansliet.se

Diarienummer U2024/00081

JÄMSTÄLLDHETSMYNDIGHETENS REMISSVAR PÅ ÖKADE MÖJLIGHETER TILL OMSTÄLLNINGS- STUDIESTÖD FÖR PERSONER INOM BRISTYRKEN

Sammanfattning

Jämställdhetsmyndigheten instämmer i förslaget om ändring i lagen om omställningsstudiestöd. Samtidigt efterfrågar vi vidare utredning om att premiera det underrepresenterade könet, för den aktuella utbildningsinriktningen, i ansökan om omställningsstudiestöd. Jämställdhetsmyndigheten delar inte bedömningen att förslaget är könsneutralt. Därför behövs en mer utförlig analys av konsekvenserna för jämställdheten.

Synpunkter på förslaget

För att klara kompetensförsörjningen på arbetsmarknaden behöver rekryteringsbasen till bristyrkena breddas. Regeringskansliets (Utbildningsdepartementet) förslag är ett steg i rätt riktning genom att underlätta för ökad rörlighet mellan bristyrken. För att stödet inte ska förstärka könssegregeringen på arbetsmarknaden bör det utredas om det är möjligt att premiera det underrepresenterade könet, för den aktuella utbildningsinriktningen och yrkesområdet, i ansökan om omställningsstudiestöd.

I promemorian benämns förslaget om ändring i lagen om omställningsstudiestöd som könsneutralt. Eftersom arbetsmarknaden och utbildningssystemet inte är jämställt menar Jämställdhetsmyndigheten att omställningsstudiestödet får könade konsekvenser. Därför behövs en mer utförlig analys av vilka konsekvenser regelverket för omställningsstudiestödet får för jämställdheten.

Arbetsmarknaden är tydligt könssegregerad, majoriteten av alla kvinnor och män på arbetsmarknaden arbetar inom yrken som domineras av det egna könet. Till exempel är kvinnor i klar majoritet i bristyrken i välfärden inom vård, skola och omsorg där karriärvägarna är färre och villkoren sämre än i motsvarande mansdominerade branscher. Det innebär att förslaget kan stärka den ekonomiska jämställdheten om fler kvinnor i bristyrken ges möjlighet att stärka sin position på arbetsmarknaden.

Den tydliga könsuppdelningen mellan yrken utgör ett betydande hinder för kompetensförsörjningen genom att könsbundna studie- och yrkesval kraftigt begränsar rekryteringsunderlaget till olika yrken och branscher.

Könsbundna studie- och yrkesval är ett resultat av en kedja av händelser. Det innebär att insatser för att motverka könssegregering på arbetsmarknaden behöver sättas in längs med hela vägen, från val av utbildning till att stanna kvar inom yrkesområdet. Det är till exempel vanligare att personer av det underrepresenterade könet i utbildningar och yrken byter yrkesbana än vad det är för personer med könet som är i majoritet. I praktiken innebär det att det är vanligare att män lämnar kvinnodominerade yrken och att kvinnor lämnar mansdominerade yrken.

För Jämställdhetsmyndigheten

Lena Ag
Generaldirektör

Malin Allert
Utredare

I ärendets slutliga handläggning har avdelningschefen Peter Vikström, enhetschefen Jens Sandahl och chefsjuristen Anna Tingbäck deltagit.